

B.A. Semester - 2 (CBCS) Examination

June/July-2022 (Old Course)

SANSKRIT P4 PANCHTANTRA-MITRABHED (CORE)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-૧(અ)	નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ગદ્યખંડોનું ભાષાંતર કરો:	(૦૮)
Que-1(A)	Translate any two of the following Paragraph :	(08)
	(૧) કસ્મિશ્વરનાભ્યાસે કેનાપિ વણિક્યપુત્રેણ તરુલખંડમહો દેવતાયતનં કર્તુમારબ્ધમ। તત્ર ય યે કર્મકરાઃ સ્થપત્યા દયઃ, ત મધ્યાહ્નવેલાયામાહારાર્થ નગરમહયે ગચ્છન્તિ। અથ કદાચિત્ત્રાનુષંગિકં વાનરયૂયમિતશ્યેતશ્ચ પરિભ્રમ દાગતમ। તત્રેકસ્ય કસ્યચિચ્છિલ્લિનોડર્થ સ્ફાટિતોડજનવૃક્ષદારુમયઃ સ્તભ્ભઃ સ્તદિરકોલકેન મહ્ય નિહિતેન તિષ્ઠતિ। તસ્મિન્નત્તેર તે વાનરાસ્તરુશિશ્વર – પ્રસાદશ્રૃંગદારુ પર્યન્તેષુ યથેચ્છયા ક્રીડીતુમારબ્ધાઃ।	
	(૨) કશ્ચિદ ગોમાયુર્નામ શૃગાલઃ ક્ષુલ્કામકઠઃ ઇતસ્તતઃ પરિભ્રમન્ વને સૈન્યદ્વયસંગ્રામભૂમિમપશ્યત્। તસ્યા ચ દુન્યુભેઃ પતિતસ્ય વાયુવશાચ્છલીશાખાગ્રેર્હેન્યમાનસ્ય શબ્દમશૃણોત। શુભિતદ્યશ્ચિન્તયામાસ અહો, વિનષ્ટોડસ્મિ। તદ્યાવન્નાસ્ય પ્રોચ્ચરિતશબ્દસ્ય દૃષ્ટિગોચરે ગચ્છામિ, તાવદન્યતો વ્રજામિ। અથવા નૈતદ્યુજ્યતે સહસૈવ।	
	(૩) અસ્તિ કસ્યચિન્મહીપતેઃ કસ્મિશ્ચિત્સ્થાને મનોરમં શયન સ્થાનમ્। તત્ર શુપ્લતરપટયુગલમહયસંસ્થિતા મન્દવિસર્પિકી નામ શ્વેતા યૂકા પ્રતિવસ્તિ સ્મ। સા ચ તસ્ય મહીપતે રક્તમાસ્વાદયન્તી સુખેન કાલં નયમાના તિષ્ઠાતિ। અન્યૈધુશ્ચ તત્ર શયને કચિદ ભ્રામ્યન્નગ્નિમુખો નામ મત્કુલઃ સમાપતઃ। અથ તં દ્રષ્ટ્વા સા વિષ્ણવદના પ્રોવાચ – ‘મો અગ્નિમુખ, કુતસ્ત્વમત્રાનુચિતસ્થાને સમાપતઃ। તદ્યાવન્ન કશ્ચિત્પશ્યતિ, તાવચ્છીઘ્રં ગમ્યતામ્’ ઇતિ।	
	(૪) ભાસુરક આહ – ‘મોઃ, કિં તવાનેન વ્યાપારેણ। દર્શય મે તં દુર્ગસ્થમપિ।’ અથ શશક આહ – ‘યથૈવં તર્હયાગચ્છતુ સ્વામી।’ ડાવમુપ્ત્વાગ્રે વ્યવસ્થિતઃ। તતશ્ચ તેનાગચ્છતા યઃ કૂયો દ્રષ્ટોડભૂતમેવ કૂપમાસાધ ભાસુરકમાહ – ‘સ્વામિન, કસ્તે પ્રતાપં સોઠું સર્મથઃ। ત્વાં દ્રષ્ટ્વા દૂર્તોડપિ ચૌરસિંહઃ પ્રવિષ્ટઃ સ્વં દુર્ગમ્। તદાગચ્છ યેન દર્શયામિ’ ઇતિ।	
પ્રશ્ન-૧(બ)	નીચેનામાંથી કોઈપણ બે સસંદર્ભે સમજાવો.	(૦૬)
Que-1(B)	Explain with reference to the context (Any Two)	(06)
	(૧) કિમસાધ્યં બુદ્ધેરસ્તિ।	
	(૨) ઉદ્યોગિનં સતતમત્ર સમેતિ લક્ષ્મીઃ।	
	(૩) સ્વભાવો નોપદર્શન શક્યતે કર્તુમન્યથા।	
	(૪) અહં કકુદ્રુમો નામ રાજા ત્રૈલોક્યેડપિ સજ્ઞાતઃ।	
પ્રશ્ન-૨	પ્રાચીન ભારતીય સાહિત્યમાં પ્રાણીકથાની ઉપાદેયતો જણાવો.	(૧૪)
Que-2	Necessity of Fable in an Ancient Indian Literature.	(14)
	અથવા/OR	
પ્રશ્ન-૨	‘પઞ્ચતન્ત્રમ્’ નું સાહિત્ય કૃતિ તરીકે મૂલ્યાંકન કરો.	
Que-2	Evaluate literary form of ‘પઞ્ચતન્ત્રમ્’.	
પ્રશ્ન-૩	સિંહ-શશકકથા માંથી નિસ્પન્ન બોધ જણાવો.	(૧૪)
Que-3	Described in the concept of the સિંહ – શશકકથા.	(14)
	અથવા/OR	
પ્રશ્ન-૩	પંડિત વિષ્ણુશર્માનાં જીવન, સમય અને કવન વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો.	
Que-3	Write a detailed note on પંડિત વિષ્ણુશર્મા’s life, time and literary works.	
પ્રશ્ન-૪	‘પઞ્ચતન્ત્રમ્’ની કથાઓ આદર્શ જીવનનું ચિત્ર રજૂ કરે છે’. – આ વિધાન સમજાવો:	(૧૪)
Que-4	Justify the statement stories of ‘પઞ્ચતન્ત્રમ્’ present ideal picture of life.	(14)
	અથવા/OR	
પ્રશ્ન-૪	મિત્રભેદ માં નિરૂપિત ‘સેવકધર્મ’ વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો:	
Que-4	Give a brief note about ‘સેવકધર્મ’ which is part of મિત્રભેદ.	
પ્રશ્ન-૫	નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો.	(૧૪)
Que-5	Write short notes on any Two of the following:	(14)
	(૧) પઞ્ચતન્ત્રમ્ શીર્ષક (The title of ‘પઞ્ચતન્ત્રમ્’)	
	(૨) અતિથિસત્કાર:	
	(૩) બક કર્કટયો કથા	
	(૪) પંચતંત્રનો રચનાકાળ (Date of પઞ્ચતન્ત્ર.)	
